

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ - ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 17 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ΑΛΓΕΒΡΑ)**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΘΕΜΑ Α

A1. Έστω $x_1, x_2, \dots, x_k$ οι τιμές μίας μεταβλητής X ενός δείγματος μεγέθους n , όπου k, n μη μηδενικοί φυσικοί αριθμοί με $k \leq n$.

Τι ονομάζεται (απόλυτη) συχνότητα n_i που αντιστοιχεί στην τιμή x_i , όπου $i = 1, 2, \dots, k$;

Μονάδες 4

A2. Να αποδείξετε ότι η παράγωγος της σταθερής συνάρτησης $f(x) = c$, όπου $x, c \in \mathbb{R}$ και c σταθερά, είναι ίση με το μηδέν, δηλαδή $f'(x) = (c)' = 0$.

Μονάδες 6

A3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Οι διακριτές μεταβλητές μπορούν να πάρουν οποιαδήποτε τιμή ενός διαστήματος πραγματικών αριθμών (α, β) .

β. Το ραβδόγραμμα χρησιμοποιείται για τη γραφική παράσταση των τιμών μίας ποιοτικής μεταβλητής.

γ. Μία συνάρτηση f λέγεται γνησίως αύξουσα σε ένα διάστημα Δ του πεδίου ορισμού της, όταν για οποιαδήποτε σημεία $x_1, x_2 \in \Delta$ με $x_1 < x_2$ ισχύει $f(x_1) > f(x_2)$.

Μονάδες 6

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

A4. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τις παρακάτω ισότητες και να τις συμπληρώσετε:

α. $\left(\frac{1}{x}\right)' = \dots\dots\dots$, με $x \neq 0$.

β. $(x^v)'$ =....., όπου v φυσικός αριθμός.

γ. $(c \cdot f(x))'$ =....., όπου $c \in \mathbb{R}$ και $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ συνάρτηση παραγωγίσιμη στο πεδίο ορισμού της.

Μονάδες 9

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^2 - ax + 2$, όπου $a \in \mathbb{R}$ σταθερά και $x \in \mathbb{R}$.

B1. Αν η γραφική παράσταση της f τέμνει τον άξονα $x'x$ σε σημείο με τετμημένη ίση με 1, να βρείτε την τιμή του a .

Μονάδες 5

B2. Για $a = 3$, να βρείτε το πεδίο ορισμού της συνάρτησης

$$g(x) = \frac{f(x)}{x^2 - 1}$$

Μονάδες 5

B3. Για $a = 3$, να υπολογίσετε το όριο $\lim_{x \rightarrow 1} g(x)$.

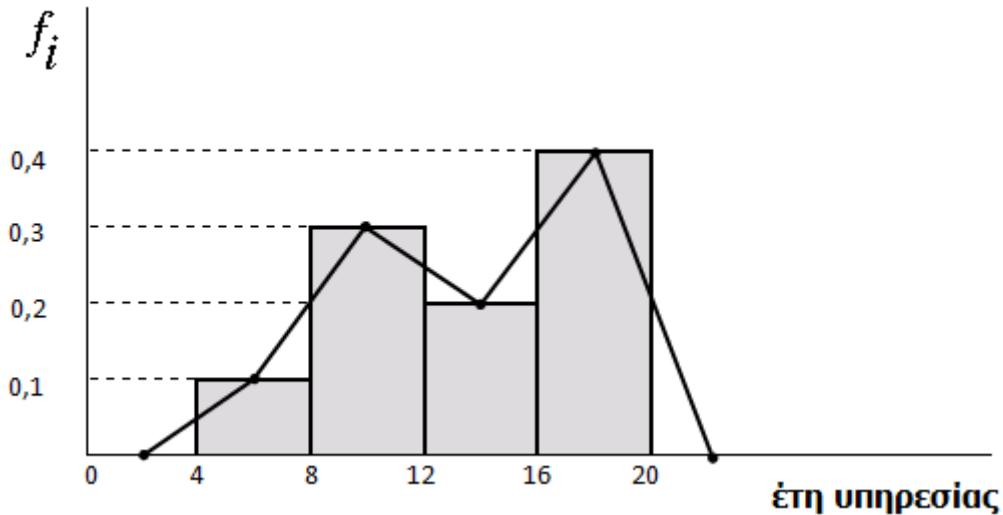
Μονάδες 7

B4. Για $a = 3$, να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης της γραφικής παράστασης της f στο σημείο $M(0, f(0))$.

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται το παρακάτω ιστόγραμμα και το πολύγωνο των σχετικών συχνοτήτων f_i που αφορούν τα έτη υπηρεσίας 50 εκπαιδευτικών.

Γ1. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον πίνακα που ακολουθεί και να τον συμπληρώσετε με βάση το παραπάνω ιστόγραμμα,

Έτη υπηρεσίας [,)	Κεντρική τιμή x_i	Συχνότητα v_i	Σχετική συχνότητα f_i	a_i
[4,8)		5		36°
[8,12)				
[12,16)	14			
[16,20)		20		144°
Σύνολο		50		360°

όπου a_i το αντίστοιχο τόξο ενός κυκλικού τμήματος στο κυκλικό διάγραμμα συχνοτήτων.

Μονάδες 12

Γ2. Πόσοι εκπαιδευτικοί έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 8 έτη υπηρεσίας;

Μονάδες 5

Γ3. Να βρείτε το ποσοστό των εκπαιδευτικών που έχουν συμπληρώσει υπηρεσία λιγότερη από 16 έτη.

Μονάδες 5

Γ4. Πόσο είναι το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από το πολύγωνο των σχετικών συχνοτήτων και τον οριζόντιο άξονα;

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ Δ

Ένα οικόπεδο σχήματος ορθογωνίου έχει μήκος x μέτρα (m), πλάτος y μέτρα (m) και περίμετρο 80m.

Δ1. Να αποδείξετε ότι το εμβαδόν του οικοπέδου ως συνάρτηση του x , δίνεται από τον τύπο $E(x) = -x^2 + 40x$ και να βρείτε το πεδίο ορισμού της συνάρτησης $E(x)$.

Μονάδες 10

Δ2. Να μελετήσετε τη συνάρτηση $E(x)$ ως προς τη μονοτονία της.

Μονάδες 6

Δ3. Για ποια τιμή του x το εμβαδόν του οικοπέδου γίνεται μέγιστο και ποια είναι η μέγιστη τιμή του;

Μονάδες 4

Δ4. Δύο οικόπεδα Α και Β σχήματος ορθογωνίου με περίμετρο 80m το καθένα έχουν μήκη $x_A = 29,5\text{m}$ και $x_B = 34,2\text{m}$, αντίστοιχα. Να απαντήσετε αιτιολογημένα ποιο από τα δύο οικόπεδα έχει το μεγαλύτερο εμβαδόν.

Μονάδες 5

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A1) Σχολικό Βιβλίο/σελ.65

A2) Σχολικό Βιβλίο/σελ.28

A3)

1. Λάθος
2. Σωστό
3. Λάθος

A4)

i) $\left(\frac{1}{x}\right)' = -\frac{1}{x^2}$

ii) $(x^\nu)' = \nu \cdot x^{\nu-1}$

iii) $(c \cdot f(x))' = c \cdot f'(x)$

ΘΕΜΑ Β

B1. $f(1) = 0 \Leftrightarrow 1^2 - \alpha \cdot 1 + 2 = 0 \Leftrightarrow \alpha = 3$.

B2. Είναι $x^2 - 1 = 0 \Leftrightarrow (x-1)(x+1) = 0 \Leftrightarrow x = 1$ ή $x = -1$

Οπότε το πεδίο ορισμού είναι: $x \in \mathbf{R} - \{-1, +1\}$

B3. $\lim = \frac{x^2 - 3x + 2}{x^2 - 1} = \lim \frac{(x-1)(x-2)}{(x-1)(x+1)} = \lim \frac{x-2}{x+1} = \frac{1-2}{1+1} = -\frac{1}{2}$

B4. Η f είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbf{R}$ ως πολυωνυμική συνάρτηση με παράγωγο $f'(x) = 2x - 3$.

$f(0) = 0^2 - 3 \cdot 0 + 2 = 2$

$$f'(0) = 2 \cdot 0 - 3 = -3$$

Έστω η εφαπτομένη $\varepsilon: y = \lambda x + \beta$ της C_f και το σημείο επαφής $M(0,2)$.

Ο συντελεστής διεύθυνσης είναι : $\lambda = f'(0) = -3$

Επομένως $\varepsilon: y = -3x + \beta$

Το σημείο επαφής $M(0,2)$ επαληθεύει την ε , άρα έχουμε

$$2 = -3 \cdot 0 + \beta \Leftrightarrow \beta = 2$$

Άρα η εξίσωση της εφαπτομένης είναι $\varepsilon: y = -3x + 2$

Θέμα Γ

Γ1.

Έτη υπηρεσίας	Κεντρική τιμή	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα	α_i
[4,8)	6	5	0,1	36
[8,12)	10	15	0,3	108
[12,16)	14	10	0,2	72
[16,20)	18	20	0,4	144
Σύνολο		50	1	360

Για την συμπλήρωση του παραπάνω πίνακα χρησιμοποιούνται οι τύποι:

- $f_i = \frac{v_i}{v} \Leftrightarrow v_i = v \cdot f_i$
- $\alpha_i = f_i \cdot 360$
- $x_i = \frac{a_{i-1} + a_i}{2}$

$$\Gamma 2. v_2 + v_3 + v_4 = 15 + 10 + 20 = 45$$

$$\Gamma 3. f_1\% + f_2\% + f_3\% = f_1 \cdot 100\% + f_2 \cdot 100\% + f_3 \cdot 100\% \\ = 10\% + 30\% + 20\% = 60\%$$

Γ4. Το εμβαδό του χωρίου που ορίζεται από το πολύγωνο σχετικών συχνοτήτων και τον οριζόντιο άξονα είναι ίσο με το άθροισμα των σχετικών συχνοτήτων, δηλαδή είναι $E = 1$

ΘΕΜΑ Δ

$$\Delta 1) \Pi = 2x + 2y \Leftrightarrow 2x + 2y = 80 \Leftrightarrow x + y = 40 \Leftrightarrow \\ y = 40 - x, 0 < x < 40 \\ E = x \cdot y \Leftrightarrow E(x) = x(40 - x) \Leftrightarrow E = -x^2 + 40x$$

Πρέπει $x > 0$ και $x < 40$

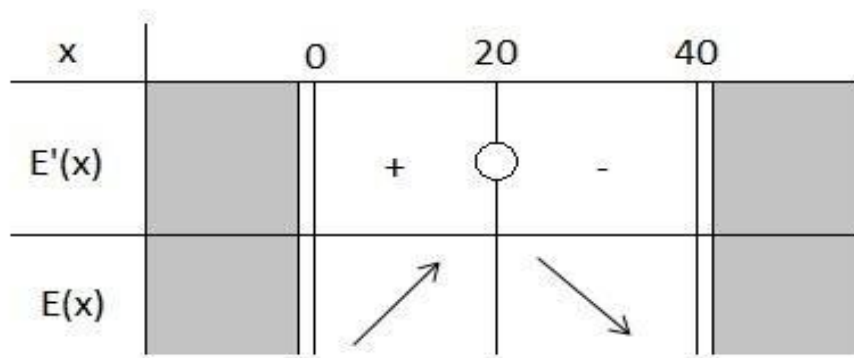
Οπότε το πεδίο ορισμού της $E(x)$ είναι το $(0, 40)$

Δ2)

$$E(x) = -x^2 + 40x, 0 < x < 40$$

$$E'(x) = 40 - 2x, 0 < x < 40$$

$$E'(x) = 0 \Leftrightarrow -2x + 40 = 0 \Leftrightarrow -2x = -40 \Leftrightarrow x = 20 \text{ (δεκτή)}$$

Η $E(x)$ είναι γνησίως αύξουσα στο διάστημα $(0,20]$

Η $E(x)$ είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $[20,40)$

Δ3) Το εμβαδόν του οικοπέδου γίνεται μέγιστο για $x=20\text{m}$ και η μέγιστη τιμή του είναι:

$$E(20) = -20^2 + 40 \cdot 20 = -400 + 800 = 400\text{m}^2$$

Δ4) Εφόσον το $x_A < x_B$ και $x_A, x_B \in [20,40)$ στο οποίο η $E(x)$ είναι γνησίως φθίνουσα, θα ισχύει:

$$x_A < x_B \Leftrightarrow E(x_A) > E(x_B)$$

Συνεπώς το οικόπεδο με το μεγαλύτερο εμβαδόν θα είναι το οικόπεδο Α.

Επιμέλεια :
Βλαχοκυριάκος Κυριάκος
Πιτσικούλη Ειρήνη